

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	6Cdo/172/2025
Identifikačné číslo spisu:	1117201475
Dátum vydania rozhodnutia:	28.05.2026
Meno a priezvisko:	JUDr. Mario Dubaň
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2026:1117201475.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu Mgr. Ing. Y. U., narodeného XX. B. XXXX, I. 3, I., zastúpeného advokátkou JUDr. Emíliou Korčekovou, Pezinok, Malacká 2/B, proti žalovanej Slovenskej republike, za ktorú koná Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Bratislava, Račianska 71, o zaplatenie náhrady nemajetkovej ujmy vo výške 105 000 eur, vedenom na Mestskom súde Bratislava IV (pôvodne na Okresnom súde Bratislava I) pod sp. zn. B1-17C/4/2017, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 30. októbra 2024 sp. zn. 10Co/45/2024, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovanej nárok na náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

1. Mestský súd Bratislava IV (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom z 26. januára 2024 č. k. B1-17C/4/2017-301 zamietol žalobu, ktorou sa žalobca od žalovanej domáhal zaplatenia náhrady nemajetkovej ujmy vo výške 5 000 eur, po jej rozšírení vo výške 105 000 eur, ktorá mu mala vzniknúť nesprávnym úradným postupom Okresného súdu Bratislava I, spočívajúcim v tom, že v dôsledku jeho nezákonného trestného stíhania (vedeného Okresným súdom Bratislava I pod sp. zn. 5T/52/2009) bol od 12. apríla 2014 do 15. januára 2015 vo väzbe, počas trvania ktorej požiadala zákonná sudkyňa v konaní sp. zn. 20Cb/161/2003 vedenom Okresným súdom Bratislava V o jeho predvedenie na pojednávanie konané dňa 27. novembra 2014. V súvislosti s jeho predvedením na uvedené pojednávanie bol hrubo, kruto, neľudsky, ponižujúco, krajne nehumánne a bez možnosti brániť sa putami spútaný, bez riadneho oblečenia naložený do auta, prevezený z väznice na Okresný súd Bratislava V, udržiavaný v zamrežovanej cele za sústavného pokrikovania policajtami a vyhrážania sa násilnosťami a následne pred očami verejnosti a známymi spoluobčanmi bol policajtami predvedený spútaný ako zviera na pojednávanie, čo mu spôsobilo doposiaľ pretrvávajúcu traumu.

1.1 Súd prvej inštancie svoje rozhodnutie odôvodnil ustanoveniami § 3 ods. 1 písm. d), § 15 ods. 1 a 2, § 16 ods. 4 a § 19 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone

verejnej moci a o zmene niektorých zákonov (ďalej aj „zákon č. 514/2003 Z. z.“) a § 47 ods. 2 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 543/2005 Z. z. o Spravovacom a kancelárskom poriadku pre okresné sudy, krajské sudy, Špeciálny súd a vojenské sudy (ďalej aj „vyhláška č. 543/2005 Z. z.“). Žalobca nepreukázal splnenie zákonných predpokladov zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom, v časti nepreukázal ani predbežné prerokovanie nároku, ktorý však navyše uplatnil po uplynutí premĺčacej doby. Žalovanej nepriznal nárok na náhradu trov konania. Nárok na zaplatenie nemajetkovej ujmy vo výške 5 000 eur zamietol z dôvodu, že žalobca nepreukázal splnenie ani základnej podmienky pre jeho priznanie, a to nesprávny úradný postup, ktorý by mohol viesť k nároku na náhradu škody. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že nárok žalobcu nie je dôvodný, a preto žalobu v celom rozsahu zamietol. Nedôvodnosť žalobného návrhu v sume 100 000 eur založil na úvahe, že žalobca nesplnil povinnosť podľa § 15 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. a svoj nárok vopred predbežne neprerokoval s príslušným orgánom.

2. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „odvolací súd“ alebo „krajský súd“) na odvolanie žalobcu rozsudkom z 30. októbra 2024 sp. zn. 10Co/45/2024 rozsudok súdu prvej inštancie v časti zamietnutia žaloby o zaplatenie náhrady za nemajetkovú ujmu vo výške 5 000 eur potvrdil. Vo zvyšnej časti napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Odvolací súd sa v súlade s ustanovením § 387 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších zmien a doplnkov (ďalej len „CSP“) v celom rozsahu po skutkovej a právnej stránke stotožnil s dôvodmi, ktoré viedli súd prvej inštancie k zamietnutiu požadovanej náhrady nemajetkovej ujmy 5 000 eur.

2.1 Odvolací súd považoval dôvody vedúce k zamietnutiu žaloby v tejto časti za náležité vysvetlené (§ 220 ods. 2 CSP), keď sa súd prvej inštancie vysporiadal so všetkými okolnosťami, na ktorých založil svoje rozhodnutie, a ktoré boli pre posúdenie veci a rozhodnutie podstatné, preto ani odvolacie námietky žalobcu, ktorý tvrdil arbitrárnosť, svojvoľnosť a nepresvedčivosť záverov súdu prvej inštancie v napadnutom rozsudku, nemohli obstáť. Súd prvej inštancie podrobne vysvetlil podmienky, ktorých súčasné splnenie musí žalobca preukázať na to, aby bolo možné konštatovať objektívnu zodpovednosť štátu za jeho nemajetkovú ujmu. V tejto súvislosti sa zaoberal všetkými relevantnými listinnými dôkazmi, ktoré boli v konaní predložené, ako aj tvrdeniami strán, pričom zdôraznil, že pri žalobe o náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej nesprávnym úradným postupom musí žalobca v konaní preukázať existenciu nesprávneho úradného postupu, vznik nemajetkovej ujmy, a príčinnú súvislosť medzi nesprávnym úradným postupom a jeho nemajetkovou ujmu, a vyvodil aj správny záver, že kumulatívne splnenie týchto podmienok nebolo v konaní preukázané.

2.2 Odvolaciu námietku žalobcu, že vo veci konal a rozhodoval zaujatý sudca Mgr. P. U., ktorý sa vydaním rozsudku a jeho arbitrárnym odôvodnením neakceptovateľne pokúsil pretvárať právo a že mal od počiatku záujem na nezákonnom konaní a svojvoľnom rozhodovaní, neuznal. Stotožnil sa napadnutým rozhodnutím v potvrdzujúcej časti, ktoré označil za zákonné, presvedčivé a zrozumiteľné.

2.3 Vo vzťahu k nároku na zaplatenie náhrady za nemajetkovú ujmu vo výške 100 000 eur titulom nesprávneho úradného postupu, o ktorý žalobca svoju žalobu počas konania zmeneným návrhom rozšíril a súd prvej inštancie zmenu žaloby pripustil, odvolací súd v zhode so súdom prvej inštancie ustálil, že tento nárok nebol pred podaním návrhu na zmenu žaloby jej rozšírením predbežne prerokovaný s príslušným Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky. Odvolací súd sa stotožnil tiež s názorom, že žalobca tým, že nepreukázal predbežné prerokovanie nároku na zaplatenie náhrady nemajetkovej ujmy 100 000 eur, ktorá mu mala vzniknúť v súvislosti s nesprávnym úradným postupom pôvodného Okresného súdu Bratislava I, nepreukázal splnenie obligatórnej podmienky podania žaloby o náhradu škody spôsobenej štátom v zmysle zákona č. 514/2003 Z. z. Nestotožnil sa však s úvahou, že absencia splnenia podmienky predbežného prerokovania by mala viesť k zamietnutiu žaloby žalobcu v tejto časti bez jej prejednávania. Žalobcom uplatnený nárok vo výške 5 000 eur bol predbežne prerokovaný, pričom v priebehu konania žiadal priznať náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 105 000 eur bez toho, aby bol uplatnený nárok vo výške 100 000 eur predbežne prerokovaný. Odvolací súd v tejto súvislosti zastával názor, že procesná podmienka predbežného prerokovania nároku žalobcu na zaplatenie náhrady

nemajetkovej ujmy vo výške 100 000 eur preto nebola splnená, a z tohto dôvodu nemohol súd prvej inštancie o tomto žalobcom uplatnenom nároku konať a rozhodnúť. Poučil prvoinštančný súd, že keďže ide o nedostatok procesnej podmienky, ktorý je odstrániteľný, mal žalobcu vyzvať na odstránenie nedostatku podmienky predbežného prerokovania so stanovením primeranej lehoty. V prípade, ak by žalobca nedostatok procesnej podmienky neodstránil, bolo by nevyhnutné konanie o zaplatenie náhrady nemajetkovej ujmy vo výške 100 000 eur zastaviť. Ak by naopak žalobca nedostatok procesnej podmienky odstránil, mohol by súd prvej inštancie o tomto nároku žalobcu konať, prejednať ho a rozhodnúť o ňom. Ak súd prvej inštancie takto nepostupoval a žalobu žalobcu v časti o zaplatenie 100 000 eur bez jej prejednania zamietol, rozhodol o tomto nároku napriek tomu, že na konanie a rozhodovanie o ňom neboli splnené procesné podmienky. Sumarizujúc vyššie uvedené odvolací súd v tejto časti napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie.

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie, ktorého prípustnosť a zároveň dôvodnosť vyvodzoval z ustanovenia § 420 písm. e) a písm. f) CSP a z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b) CSP s tým, že jeho dovolanie smeruje proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu v celom rozsahu. Žalobca namietal arbitrárne a nepresvedčivé odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu s dôvetkom, že rozhodnutia nižších súdov sú nezákonné. Kritizoval postup nižších súdov, ktoré sa nevysporiadali s odôvodnením rozhodnutia Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 1Tos/1/2015, z ktorého vyplýva nezákonnosť väzby. Nižšie súdy sa nevysporiadali so skutkovými tvrdeniami žalobcu, zároveň sa nevysporiadali namietaným porušením zásady primeranosti a zdržanlivosti pri výkone eskorty, zároveň mu odňali možnosť riadne konať pred súdom prostredníctvom ohýbania práva. Poukázal na rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Cviková proti Slovensku a napadnutému rozsudku odvolacieho súdu vyčítal jeho nepresvedčivosť a vzájomnú protirečivosť, ktoré odporujú rozhodnutiam Najvyššieho súdu Slovenskej republiky. Dovolateľ sa nestotožnil ani s tvrdeniami odvolacieho súdu (konkrétne ide o odseky 20. až 25. a ods. 30. až 33.), keďže je nesporné, že sa stal obeťou neľudského a ponižujúceho zaobchádzania. V tejto súvislosti namietal aj znemožnenie podania námietky zaujatosti voči sudkyňi odvolacieho súdu.

3.1 Žalobca nespokojnosť s postupom nižších súdov založil na tvrdení, že nebol riadne poučený o tom, že ak sa nedostaví na pojednávanie konané dňa 20. februára 2014, môže byť vzatý do väzby. V tejto veci namietal aj dĺžku väzobného stíhania. V súvislosti s podanou námietkou nestrannosti z 29. októbra 2024 mal výhrady k sudkyniam odvolacieho súdu, ktoré námietku nestrannosti nepredložili okamžite na rozhodnutie Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky. Žalobca namietal v otázke dokazovania nižších súdov nevysporiadanie sa s problematikou tzv. obráteného dôkazného bremena. Z pohľadu vykonaného dokazovania sa rozsudky nižších súdov javia ako prekvapivé a svojvoľné. Ďalšia námietka žalobcu spočíva v nezákonnosti rozhodnutí nižších súdov, ktoré neposudzovali jednotlivé predpoklady zodpovednosti štátu za škodu a nevysporiadali sa so všetkými významnými okolnosťami. Zopakoval, že nižšie súdy formalistickým prístupom nevykonali riadny prieskum okolností, ktoré viedli k svojvoľnému zatknutiu žalobcu. Nižšie súdy neaplikovali dôsledne v konaní tzv. Perna test. Odvolací súd dospel k nesprávnemu právnomu záveru, že si žalobca nesplnil svoju zákonnú povinnosť tvrdenia ohľadom nároku z titulu nemajetkovej ujmy.

4. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť.

5. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

6. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v

tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

7. Podľa presvedčenia žalobcu je jeho mimoriadny opravný prostriedok prípustný podľa ustanovenia § 420 písm. e) CSP, v zmysle ktorého je dovolanie prípustné (proti rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí), ak rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd.

8. Pri posudzovaní opodstatnenosti tejto námietky vychádzal najvyšší súd z ustálenej súdnej praxe, v zmysle ktorej neexistencia žiadneho rozhodnutia alebo existencia právoplatného rozhodnutia nadriadeného súdu o tom, že sudca je alebo nie je vylúčený z prejednávania a rozhodovania vecí, nebráni dovolaciemu súdu pri skúmaní podmienok prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. e) CSP posúdiť túto otázku samostatne a prípadne i inak, než ju posúdil nadriadený súd súdu procesnému, ktorý vo veci rozhodoval (viď R 59/1997).

9. V zmysle ustanovenia § 49 ods. 1 CSP sú sudcovia vylúčení z prejednávania a rozhodovania sporu, ak so zreteľom na ich pomer k sporu, k účastníkom, ich zástupcom alebo osobám zúčastneným na konaní možno mať odôvodnené pochybnosti o ich nezaujatosti. Podľa § 49 ods. 3 CSP však dôvodom na vylúčenie sudcu nie sú okolnosti, ktoré spočívajú v procesnom postupe sudcu a v jeho rozhodovacej činnosti.

10. I keď zákon v § 49 ods. 1 CSP spája vylúčenie sudcov z prejednávania a rozhodovania sporu nielen so skutočne preukázanou zaujatosťou, ale aj vtedy, ak možno mať čo i len pochybnosť o ich nezaujatosti, nemožno prehliadať, že rozhodnutie o vylúčení sudcu podľa § 49 ods. 1 CSP predstavuje výnimku z významnej ústavnej zásady, že nikto nesmie byť odňatý svojmu zákonnému sudcovi (čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky). Vzhľadom na to možno vylúčiť sudcu z prejednávania a rozhodovania pridelenej veci len celkom výnimočne a len zo skutočne závažných dôvodov, ktoré sudcovi zjavne bránia rozhodnúť v súlade so zákonom, objektívne, nezaujato a spravodlivo. Samotný subjektívny názor účastníka konania, že v osobe určitého sudcu sú dané okolnosti vylučujúce ho z prejednávania a rozhodovania vecí, nezakladá ešte bez ďalšieho dôvod pre legitímne obavy z jeho nestranného a nezaujatého rozhodovania.

11. Z ustanovenia § 49 ods. 1 CSP vyplýva, že sudca je vylúčený z prejednávania a rozhodovania sporu, ak so zreteľom na jeho pomer k sporu, k stranám, ich zástupcom alebo osobám zúčastneným na konaní možno mať odôvodnené pochybnosti o jeho nezaujatosti. Účelom tohto ustanovenia je prispieť k nestrannému prejednaniu sporu, k nezaujatému prístupu súdu k stranám sporu alebo k ich zástupcom a tiež predísť možnosti neobjektívneho rozhodovania. Tomu zodpovedá aj právna úprava skutočnosti, ktorá je z hľadiska vylúčenia sudcu považovaná za právne relevantnú. Je ňou existencia určitého právne významného vzťahu sudcu k sporu alebo jeho osobného vzťahu k stranám sporu, prípadne k ich zástupcom, ktorý by mohol ovplyvniť jeho objektívny pohľad na spor a preto objektívne vyvoláva pochybnosti o jeho nezaujatosti. Pomer sudcu k sporu je daný najmä vtedy, ak sudca má svoj konkrétny záujem na určitom spôsobe skončenia sporu a rozhodnutia v spore.

12. Dovolací súd akcentuje, že obsahom práva na prejednanie sporu pred nestranným súdom nie je povinnosť súdu vyhovieť každému návrhu oprávnených osôb a vždy vylúčiť sudcu z ďalšieho prejednávania a rozhodovania sporu pre zaujatosť. Obsahom základného práva na prejednanie sporu nestranným súdom je len povinnosť prejsť každý návrh oprávnenej osoby na vylúčenie sudcu z ďalšieho prejednávania a rozhodnutia a rozhodnúť o ňom (I. ÚS 73/97, I. ÚS 27/98, II. ÚS 121/03). V tejto súvislosti je nevyhnutné tiež zdôrazniť, že rozhodnutie o vylúčení sudcu podľa § 49 až § 58 CSP predstavuje výnimku z ústavnej zásady, podľa ktorej nikto nesmie byť odňatý svojmu zákonnému sudcovi (čl. 48 ods. 1 Ústavy SR), sudcu možno vylúčiť z prejednávania a rozhodovania sporu skutočne iba výnimočne a z naozaj závažných dôvodov, ktoré mu celkom zjavne bránia rozhodnúť v súlade so zákonom, objektívne, nezaujato a spravodlivo. Samotný subjektívny názor strany (účastníka) konania,

že v osobe určitého sudcu sú dané okolnosti vylučujúce ho z prejednávania a rozhodovania vecí, nezakladá ešte bez ďalšieho dôvod pre legitímne obavy z jeho nestranného a nezaujatého rozhodovania.

13. Podstata uplatneného dovolacieho dôvodu podľa § 420 písm. e) CSP spočívala v argumentácii žalobcu, že jeho námietky nestrannosti z 29. októbra 2024 neboli predložené najvyššiemu súdu na rozhodnutie. Ako k tomu správne poznamenal odvolací súd (ods. 30.), na námietku údajnej nestrannosti sudcov odvolacieho senátu neprihliadol, pretože jednak nespĺňala náležitosti riadnej námietky zaujatosti podľa § 52 ods. 2 CSP a zároveň sa týkala okolností, ktoré spočívajú v procesnom postupe a rozhodovacej činnosti senátu. Dovolací súd po preskúmaní predmetného podania žalobcu (č. l. 378) súhlasí s dôvodmi odvolacieho súdu, pretože námietka žalobcu je zjavne nenáležitá, nemajúca základ v ustanovení § 49 CSP. Podľa § 49 CSP k vylúčeniu sudcov z pojednania a rozhodovania sporu môže dôjsť len vtedy, a/ keď ich pomer k sporu, k stranám, ich zástupcom alebo osobám zúčastneným na konaní dosiahne takú intenzitu, že nebudú schopní nezávisle a nestranne rozhodovať, alebo b/ ak sudca prejednával a rozhodoval ten istý spor na súde inej inštancie. Kľúčová námietka dovolateľa podľa § 420 písm. e) CSP však atakuje postup a rozhodovanie sudcov v konaní a ich právny názor na prejednávanú vec. V postupe sudcu pri prejednávaní konkrétnej veci a v rozhodnutí o predmete sporu sa však prejavuje samotný výkon súdnictva, z povahy ktorého vyplýva, že sám osebe nemôže zakladať zaujatosť sudcu. Dovolateľom namietané skutočnosti v zmysle ustanovení Civilného sporového poriadku nie sú spôsobilé privodiť vylúčenie sudcu z konania pre jeho zaujatosť (súd na takúto námietku neprihliada) a v tomto dôsledku nie sú ani spôsobilé založiť prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. e) CSP, pretože základom pre vylúčenie sudcu a zároveň základom vady zmätočnosti v zmysle § 420 písm. e) CSP môžu byť len objektívne existujúce zákonné dôvody, nie to, že strana sa nestotožňuje s postupom sudcu v konaní, s jeho právnym názorom a jeho rozhodovaním. Vzhľadom na uvedené dovolací súd dospel k záveru, že dovolateľ neopodstatnene uvádza námietku podľa ustanovenia § 420 písm. e) CSP.

14. Podľa § 420 písm. f) CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

15. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f) CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní zákonu zodpovedajúcim spôsobom, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a v dovolaní náležite vymedziť dovolací dôvod (§ 420 CSP alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

16. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu uvedenú v ustanovení § 420 písm. f) CSP, sú zásah súdu do práva na spravodlivý proces a nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia, a to v takej miere (intenzite), v dôsledku ktorej došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Porušením práva na spravodlivý proces v zmysle tohto ustanovenia CSP je nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca a ktoré (porušenie) tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie vecí za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutia spravodlivosti).

17. Žalobca vyvodzujúc prípustnosť dovolania z ustanovenia § 420 písm. f) CSP namietal nedostatočné odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu.

18. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky (I. ÚS 26/94), v ktorom sa uplatnia všetky zásady súdneho rozhodovania v súlade so zákonmi a pri aplikácii ústavných princípov. Pod porušením práva na spravodlivý proces (vo všeobecnosti) treba rozumieť taký postup súdu, ktorým sa účastníkom konania znemožní realizácia tých procesných práv, ktoré im právna úprava priznáva za účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany ich práv a právom chránených záujmov.

19. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie vo veci (I. ÚS 46/05). Z uvedeného potom vyplýva, že k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP môže dôjsť aj nepreskúmateľnosťou napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu (porov. I. ÚS 105/06, III. ÚS 330/2013, či 4Cdo/3/2019, 8Cdo/152/2018, bod 26, 5Cdo/57/2019, body 9, 10) alebo prekvapivosťou rozhodnutia vtedy, keď odvolací súd vydá rozhodnutie, ktoré nebolo možné na základe zisteného skutkového stavu veci predvídať, čím bola účastníkovi odňatá možnosť právne a skutkovo argumentovať vo vzťahu k otázke, ktorá sa s ohľadom na právny názor odvolacieho súdu javila ako významná pre jeho rozhodnutie, či rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.).

20. Účelom odôvodnenia rozhodnutia je vysvetliť postup súdu a dôvody jeho rozhodnutia. V súlade s ustanovením § 220 ods. 2 CSP v spojení s ustanovením jeho § 393 ods. 2 súd v odôvodnení rozhodnutia musí podať výklad o opodstatnenosti a zákonnosti výroku rozhodnutia a vyporiadať sa so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup musí byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený s poukazom na zistené rozhodujúce skutočnosti, ale tiež s poukazom na jeho právne závery. Povinnosť súdu rozhodnutie náležite odôvodniť je odrazom práva strany sporu na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia súdu, ktorý sa má zaoberať všetkými právne relevantnými dôvodmi uplatnenej žaloby (návrhu na začatie konania), ako aj špecifickými námietkami strany sporu (účastníka konania). Porušením uvedeného práva strany sporu (účastníka konania) na jednej strane a povinnosti súdu na strane druhej sa strane sporu (okrem upretia práva dozvedieť sa o príčinách rozhodnutia práve zvoleným spôsobom) odníma možnosť náležite skutkovo a právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu v opravných prostriedkoch.

21. Za znemožnenie strane uskutočňovať jej patriace procesné práva v takej miere, že dochádza k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP, treba považovať aj taký nedostatok rozhodnutia súdu, keď v odôvodnení nie sú uvedené dôvody rozhodnutia súdu alebo ak v ňom chýba vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie vo veci, prípadne, ak argumentácia v odôvodnení rozhodnutia je natoľko vnútorne rozporná, že rozhodnutie ako celok je nepresvedčivé. Dodržiavanie povinnosti súdu odôvodniť rozhodnutie má zaručiť transparentnosť a kontrolovateľnosť rozhodnutí súdov, a tak vylúčiť svojvoľu v tomto procese.

22. V danom prípade dovolací súd dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu spĺňa náležitosti odôvodnenia rozhodnutia (§ 393 ods. 2 v spojení s § 220 ods. 2 CSP), a preto ho nemožno považovať za nepreskúmateľné či nedostatočne odôvodnené a v posudzovanom prípade obsah spisu nedáva podklad pre záver, že súd prvej inštancie alebo odvolací súd svoje rozhodnutia odôvodnili spôsobom, ktorým by založili procesnú vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP. Žalobca namietal odôvodnenie napadnutého rozhodnutia v bodoch 20., 21., 22., 23., 24., 25., 30, 31., 32. a 33. Zároveň namietal aj arbitrárnosť odôvodnenia. Dovolací súd po preskúmaní rozhodnutí nižších súdov k tomu uvádza, že v odôvodnení svojich rozhodnutí súdy oboch nižších inštancií popísali obsah podstatných skutkových tvrdení strán a dôkazov vykonaných v konaní, uviedli, z ktorých dôkazov vychádzali a ako ich vyhodnotili, zároveň citovali ustanovenia, ktoré aplikovali a z ktorých vyvodili svoje právne závery. Odvolací súd v namietaných bodoch hodnotil správnosť prijatých záverov

súdom prvej inštancie, vypořiadal sa s nedôvodnou odvolacou námietkou vo vzťahu k sudcovi Mgr. Vladimírovi Sedmohradskom a stotožnil sa so závermi, ku ktorým súd prvej inštancie vo svojom rozsudku v časti o zamietnutí žaloby o zaplatenie 5 000 eur dospel. Odôvodnenie odvolacieho súdu sa v dostatočnej miere zaoberá so všetkými podstatnými skutočnosťami. Jeho myšlienkový postup je v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen poukazom na všetky rozhodujúce skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijal. Z uvedeného je teda celkom zrejmé, ako a z akých dôvodov odvolací súd rozhodol a podľa názoru dovolacieho súdu má odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu (ktoré treba v spojení s rozhodnutím súdu prvej inštancie chápať ako jeden vecný celok) náležitosti v zmysle § 393 CSP. Za procesnú vadu konania podľa ustanovenia § 420 písm. f) CSP nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľa. Takisto samotná skutočnosť, že dovolateľ so skutkovými a právnymi závermi vyjadrenými v odôvodnení rozhodnutia odvolacieho súdu nesúhlasila a nestotožňuje sa s nimi, nemôže sama osebe viesť k založeniu prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP, pretože do práva na spravodlivý proces nepatrí právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jeho požiadavkami, resp. s jeho právnymi názormi (I. ÚS 50/04), ani právo, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov (IV. ÚS 252/04).

23. Dovolací súd na rámec uvedeného konštatuje, že pri posudzovaní dôvodnosti uvedeného namietaného porušenia procesných práv žalobcu nezistil také nedostatky v postupe odvolacieho súdu, ktoré by odôvodňovali záver, že jeho výklad a závery boli svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené, resp. arbitrárne. Sumarizujúc vyššie uvedené dovolací súd v okolnostiach preskúmvanej veci nezistil ústavnoprávne deficity v rámci zisťovania skutkového stavu veci, súdy nižších inštancií postupovali v súlade so základnými princípmi civilného sporového konania, najmä náležitou aplikáciou prejednávanej zásady, zásady voľného hodnotenia dôkazov (čl. 15 CSP) a princípu všeobecnej spravodlivosti. Zároveň pri zisťovaní skutkového stavu rešpektovali ústavno-procesné zásady (ako sú zákaz tzv. deformácie dôkazu, či opomenutého dôkazu, zásadu rovnosti zbraní, priamosti, voľného hodnotenia dôkazov), napadnuté rozhodnutia odvolacieho súdu ako aj súdu prvej inštancie obsahujú riadne odôvodnenie myšlienkového procesu hodnotenia dôkazov, zo záverov oboch súdov nižších inštancií dovolací súd nezistil porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a prijaté skutkové závery nevykazujú známky svojvoľnosti, nelogických úsudkov či zrejmeého omylu.

24. K tvrdenej arbitrárnosti dovolací súd ešte na okraj poznamenáva, že ústavný súd vo viacerých rozhodnutiach (napr. III. ÚS 44/2022) uviedol, že arbitrárnosť sa v zásade môže prejavovať vo dvoch podobách. Procesná arbitrárnosť je hrubým alebo opakovaným porušením zásadných ustanovení právnych predpisov upravujúcich postup orgánu verejnej moci, hmotnoprávna (meritórna) arbitrárnosť sa prejavuje ako extrémny nesúlad medzi právnym základom pre rozhodovanie veci a závermi orgánu verejnej moci, ktoré sú vo vzťahu k tomuto právnemu základu neobhájiteľné všeobecne akceptovateľnými výkladovými postupmi (II. ÚS 576/2012). Z judikatúry ústavného súdu tiež vyplýva, že arbitrárnosť i zjavná neodôvodnenosť rozhodnutí všeobecných súdov je najčastejšie daná rozporom súvislostí ich právnych argumentov a skutkových okolností prejednávaných prípadov s pravidlami formálnej logiky alebo absenciou jasných a zrozumiteľných odpovedí na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (napr. IV. ÚS 115/03). Uvedené nedostatky pritom musia dosahovať mieru ústavnej relevancie, teda ich intenzita musí byť spôsobilá porušiť niektoré z práv uvedených v čl. 127 ods. 1 ústavy. O zjavnú neodôvodnenosť alebo arbitrárnosť súdneho rozhodnutia ide spravidla vtedy, ak sa zistí taká interpretácia a aplikácia právnej normy zo strany súdu, ktorá zásadne popiera účel a význam aplikovanej právnej normy, alebo ak dôvody, na ktorých je založené súdne rozhodnutie, absentujú, sú zjavne protirečivé alebo popierajú pravidlá formálnej a právnej logiky, prípadne, ak sú tieto dôvody zjavne jednostranné a v extrémnom rozpore s princípmi spravodlivosti (III. ÚS 305/08, IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06). Arbitrárnosť teda znamená interpretačný excés. Arbitrárne rozhodnutie je spravidla spojené s nedostatočným odôvodnením, avšak nemusí to tak byť nevyhnutne. V kontexte uvedeného dovolací súd k uplatnenej námietke dodáva, že ju nepovažoval za opodstatnenú. Odôvodnenie napadnutého rozhodnutia je v podstatnom rozsahu vo vzťahu k náhrade nemajetkovej ujmy vo výške 5

000 eur, kde rozhodnutie súdu prvej inštancie odvolací súd potvrdil a aj vo výške 100 000 eur, kde rozhodnutie súdu prvej inštancie zrušil a vrátil, dostatočne odôvodnené, lebo z jeho obsahu vyplývajú relevantné dôvody, na ktoré odvolací súd prihliadal, preto ho nemožno považovať za arbitrárne. Z týchto dôvodov neobstojí argumentácia žalobcu, že rozhodnutie odvolacieho súdu je nepreskúmateľné resp. nedostatočne odôvodnené.

25. Dovolanie nepredstavuje opravný prostriedok, ktorý by mal slúžiť na odstránenie nedostatkov pri ustálení skutkového stavu veci. Dovolací súd nemôže v dovolacom konaní formulovať nové skutkové závery a rovnako nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení, už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože (na rozdiel od súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu) v dovolacom konaní nemá možnosť vykonávať dokazovanie - porov. ustanovenie § 442 CSP, v zmysle ktorého dovolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd. Dovoláním sa preto nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi prvej a druhej inštancie, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania. Dovolací súd síce má možnosť vyhodnotiť a posúdiť, či konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.) a či konajúcimi súdmi prijaté skutkové závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (IV. ÚS 252/04), čím by mohlo dôjsť k vade zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP, avšak dovolací súd takúto vadu v posudzovanom spore nezistil.

26. Dovolací súd považuje za potrebné poznamenať, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranou sporu, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, stačí na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03). Súd v opravnom konaní nemusí dať odpoveď na všetky námietky uvedené v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú (podľa názoru súdu) podstatný význam pre rozhodnutie o odvolaní a zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktoré je predmetom preskúmania v dovolacom konaní (II. ÚS 78/05).

27. Pokiaľ žalobca za procesnú vadu v zmysle § 420 písm. f) CSP považuje nesprávny právny záver súdov nižších inštancií, dovolací súd konštatuje, že nesprávne posúdenie veci (nesprávne vyriešenie niektorej právnej otázky súdom), nemožno považovať za vadu zmätočnosti. To isté platí aj pre námietku o nesprávnom zistení skutkového stavu, nesprávnom vykonávaní dokazovania, či o nesprávnom hodnotení dôkazov. Najvyšší súd už podľa predchádzajúcej úpravy dospel k záveru, že realizácia procesných oprávnení sa účastníkovi neznemožňuje právnym posúdením (viď R 54/2012 a 1Cdo/62/2010, 2Cdo/97/2010, 3Cdo/53/2011, 4Cdo/68/2011, 5Cdo/44/2011, 6Cdo/41/2011, 7Cdo/26/2010 a 8ECdo/70/2014).

28. Za podstatné dovolací súd považoval aj okolnosť, že žalobca podaným dovolaním napadol rozhodnutie odvolacieho súdu v celom rozsahu, keďže rozporoval aj zrušujúci výrok odvolacieho súdu v časti náhrady nemajetkovej ujmy vo výške 100 000 eur. Pokiaľ je dovolaním napadnutý rozsudok, ktorým odvolací súd zrušil rozsudok súdu prvej inštancie a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, je zjavné, že sa nejedná o rozhodnutie, ktorým sa konanie končí. V dôsledku zrušenia rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolacím súdom a vrátenia veci na ďalšie konanie nie je vec právoplatne skončená a súd prvej inštancie znovu o nej koná a rozhoduje. Rozsudok odvolacieho súdu, ktorým sa zrušuje rozsudok súdu prvej inštancie a vec vracia na ďalšie konanie je síce výsledkom vecného prejednávania veci, avšak nie konečného rozhodnutia o právach a povinnostiach strán (m. m. rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 4Cdo/241/2019, 4Cdo/99/2017, 3Cdo/236/2016, 5Cdo/48/2018). Tieto právne názory sú zastávané aj v odbornej právnickej literatúre (por. publikáciu Civilný sporový poriadok, Komentár, Praha: C. H. Beck, 2016, s. 1353-1356).

29. V súvislosti s podaným dovolaním žalobcu smerujúceho proti zrušujúcemu rozhodnutiu odvolacieho

súdu, ktoré bolo vrátené na ďalšie konanie, dovolací súd poukazuje na rozhodnutie R 19/2017 uverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky 3/2017, ktorého právna veta znie: „Dovolanie proti uzneseniu, ktorým odvolací súd zrušil rozhodnutie súdu prvej inštancie a vec mu vrátil na ďalšie konanie, nie je rozhodnutím odvolacieho súdu vo veci samej, ani rozhodnutím, ktorým sa konanie končí, proti ktorým je dovolanie prípustné v zmysle ustanovenia § 420 Civilného sporového poriadku.“

30. Žalobca dovolaním napadol druhý výrok, ktorým odvolací súd zrušil rozsudok súdu prvej inštancie a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Nejedná sa tak o rozhodnutie vo veci samej, ani o rozhodnutie, ktorým sa konanie končí. Pre nesplnenie objektívnej podmienky prípustnosti dovolania (nepřípustný predmet dovolania) sa nemohol dovolací súd zaoberať ani dovolateľom namietanými procesnými vadami, aj keď o to výslovne, pre účely ústavného prieskumu žiadal; keď nástojil na zodpovedaní otázky „z akých dôvodov vidí (dovolací súd) ako zákonné, hospodárne a logické, aby sa dovolací prieskum základných náležitostí žaloby mal začať až po právoplatnom rozhodnutí v merite veci.“ Napokon dovolací súd pripomína, že samotná povaha výroku rozsudku odvolacieho súdu o zrušení rozhodnutia súdu prvej inštancie a vrátení veci tomuto súdu na ďalšie konanie, otvára strane sporu možnosť v pokračujúcom konaní uplatniť všetky procesné práva, vrátane právnej argumentácie (právna stránka veci) a práv na využitie riadnych, prípadne aj mimoriadnych opravných prostriedkov.

31. Žalobca ďalej vyvodzuje prípustnosť svojho dovolania tiež z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b) CSP, teda rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená.

32. Dôvod prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP predpokladá, že právnu otázku kľúčovú pre rozhodnutie vo veci samej dovolací súd dosiaľ neriešil a je tu daná potreba, aby dovolací súd ako najvyššia súdna autorita túto otázku vyriešil. Základným predpokladom prípustnosti dovolania je, že dovolací súd vo svojej rozhodovacej činnosti doposiaľ neposudzoval právnu otázku nastolenú dovolateľom (t. j. právne posúdenie veci odvolacím súdom, s ktorým dovolateľ nesúhlasí). Ak dovolateľ vyvodzuje prípustnosť dovolania z § 421 CSP, má viazanosť odvolacieho súdu dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP) kľúčový význam v tom zmysle, že posúdenie prípustnosti dovolania závisí od toho, ako dovolateľ sám vysvetlí (konkretizuje a náležite doloží), že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia dovolateľom označenej právnej otázky a že ide o prípad, na ktorý sa vzťahuje toto ustanovenie.

33. Otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 CSP musí byť procesnou stranou v dovolaní vymedzená jasným, určitým, zrozumiteľným spôsobom, ktorý umožňuje posúdiť prípustnosť (prípadne aj dôvodnosť) dovolania. Pokiaľ dovolateľ v dovolaní nevymedzí právnu otázku, dovolací súd nemôže svoje rozhodnutie založiť na domnienkach (predpokladoch) o tom, ktorú otázku mal dovolateľ na mysli; v opačnom prípade by jeho rozhodnutie mohlo minúť zákonom určený cieľ. V prípade absencie vymedzenia právnej otázky nemôže dovolací súd pristúpiť k posudzovaniu všetkých procesnoprávných a hmotnoprávných otázok, ktoré pred ním riešili prvoinštančný a odvolací súd; v opačnom prípade by uskutočnil procesne neprípustný bezbrehý dovolací prieskum priečiaci sa nielen (všeobecne) novej koncepcii právnej úpravy dovolania a odvolacieho konania zvolenej v Civilnom sporovom poriadku (napr. rozhodnutia odvolacieho súdu sp. zn. 1 Cdo 98/2017, 3 Cdo 94/2018, 4 Cdo 95/2017). Treba zdôrazniť, že úlohou odvolacieho súdu nie je vymedziť právnu otázku; zákonodarca túto povinnosť ukladá dovolateľovi.

34. V preskúmvanej veci podľa názoru odvolacieho súdu sa žalobca vyššie uvedenými kritériami pre náležité uplatnenie odvolacieho dôvodu podľa § 421 ods. 1 CSP neriadil, keď zodpovedajúcim spôsobom nevymedzil nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom, tak ako to predpokladá ustanovenie § 432 ods. 2 CSP v spojení s § 421 ods. 1 tohto právneho predpisu. Predovšetkým hodno konštatovať, že dovolateľ v podanom dovolaní rozsiahlo, nesúrodo a pomerne zmätočne popisuje skutkové a právne okolnosti veci i svoj pohľad na jeho kauzu, pričom atakuje napadnuté rozhodnutia krajského súdu a okresného súdu. Ani pri vynaložení maximálneho úsilia však nie je možné s porozumením rozlíšiť hlavné

argumenty v dovolaní, ktoré by vyčnievali z navrstveného textu dovolania. Dovolateľ rozoberá svoju argumentáciu, ktorú uviedol v odvolaní a parafrázuje z textov odôvodnení namietaného rozhodnutia. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok a dovolací súd nie je súdom tretej inštancie, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu (viď napríklad rozhodnutia sp. zn. 2Cdo/165/2017, 3Cdo/14/2017, 4Cdo/157/2017, 5Cdo/155/2016, 8Cdo/67/2017). Uvedené platí o to viac, ak dovolateľ v rámci podaného dovolania v podstate zopakuje jeho celú predsúdnú argumentáciu, v rámci ktorej (iba) polemizuje s právnymi závermi súdov, spochybňuje správnosť súdneho rozhodnutia, či kritizuje prístup súdu k právnemu posudzovaniu veci, čo medzi iným bol prípad aj tohto dovolania.

35. V dovolaní žalobca označil dovolací dôvod v zmysle § 421 ods. 1 písm. b) CSP, avšak v obsahu dovolania nerozlišujúceho od seba dovolacie dôvody v zmysle § 420 a § 421 CSP, nie je preto celkom zrejmé, ktorá konkrétna dovolacia argumentácia sa k tomuto dovolaciemu dôvodu viaže (§ 421 CSP). Dovolateľ dovolacie dôvody navzájom zmiešava v dovolaní, prehľadne ich neodlišuje ani nevymedzuje. Vychádzajúc z obsahu dovolania dovolací súd konštatuje, že v ňom nenachádza rozlišujúcu argumentáciu ani vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu v zmysle § 421 ods. 1 písm. b) CSP a jemu zodpovedajúce označenie prípadných právnych otázok. Na základe citácie niekoľkých rozhodnutí bez konkretizácie väzby na dovolateľom jasne zadanú právnu otázku nie je možné vysloviť prípustnosť dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP. Absencia precíznej formulovanej právnej otázky vylučuje, aby sa dovolací súd mohol zaoberať prípustnosťou dovolania podľa uvedeného ustanovenia. Inými slovami, nejednoznačné, resp. abstraktné odôvodnenie prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 CSP nemôže cez prizmu ustanovenia § 432 ods. 2 CSP obstáť bez toho, aby bola znevýhodnená procesná protistrana.

36. Dovolací súd uzatvára, že dovolateľ prakticky nepredložil žiadnu relevantnú vecnú, právnu (kontra) argumentáciu, ktorou by podporil svoju dôvodnosť dovolania. Nie je možné, aby súd za dovolateľa špekulatívne domýšľal argumenty, konkretizoval všeobecné tvrdenia alebo vyberal zo spisu tie skutočnosti, ktoré jeho tézy podporujú. Takým postupom by súd prestal byť nestranným a prevzal by na seba úlohu dovolateľovho advokáta. Aj keď súčasná judikatúra ústavného súdu uprednostňuje materiálny prístup k vymedzeniu dovolacích dôvodov zo strany najvyššieho súdu (I. ÚS 336/2019, IV. ÚS 479/2021), dovolací súd si bez náležitého vymedzenia právnej otázky dovolateľom nemôže túto otázku vyabstrahovať z dovolania sám (II. ÚS 291/2021). Ústavne konformné riešenie vyžaduje, „aby právna otázka z dovolania jasne vyčnievala a takisto aby z dovolania vyčnievalo aj právne posúdenie veci, ktoré pokladá dovolateľ za nesprávne s uvedením toho, v čom má spočívať táto nesprávnosť...“ Sťažovateľ, resp. jeho advokát „preto musí pripraviť jasné, vecné a zmysluplné vymedzenie namietaného nesprávneho právneho posúdenia spornej právnej otázky“. (I. ÚS 115/2020). Inými slovami, určité požiadavky na formuláciu dovolacích dôvodov musia byť splnené, inak by inštitút dovolania ako mimoriadneho opravného prostriedku stratil svoj zmysel, ktorým je zjednocovanie judikatúry všeobecných súdov a odstraňovanie zásadných väd konania, pre ktoré je nutné zasiahnuť do právoplatných rozhodnutí. Iba nesúhlas a kritika záverov všeobecných súdov bez relevantného zdôvodnenia nemôžu zakladať dôvodnosť revízie právoplatných rozhodnutí súdov nižších inštancií v rámci dovolacieho konania, ako aj konania o ústavnej sťažnosti (IV. ÚS 587/2020). Uvedené parametre však v dovolaní podľa názoru najvyššieho súdu naplnené neboli.

37. Navyše, z obsahu dovolania je zrejmé, že podstatná časť dovolacích námietok žalobcu smeruje skôr proti skutkovým zisteniam a spôsobu vyhodnotenia dôkazov. Dovolací súd v tejto súvislosti opätovne zdôrazňuje, že dovolanie nie je prostriedkom určeným na revíziu skutkových zistení, ku ktorým dospeli súdy nižších inštancií a na ktorých je založené napadnuté alebo jemu predchádzajúce rozhodnutie, ani prostriedkom určeným na prehodnotenie vykonaného dokazovania. Naopak dovolací súd je podľa § 442 CSP viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd. Len samotné spochybňovanie správnosti skutkových zistení a vyhodnotenia dôkazov súdom, ako i sama polemika s rozhodnutím odvolacieho súdu alebo spochybňovanie správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu, či kritika jeho prístupu zvoleného pri právnom posudzovaní veci významovo nezodpovedajú predpokladom prípustnosti dovolania, ktoré sú definované v § 432 CSP v spojení s § 421 ods. 1 CSP. Dovolanie podané pre

nesprávne právne posúdenie nemožno založiť na spochybňovaní skutkových záverov súdov nižších inštancií na základe tvrdeného nesprávneho vyhodnotenia dôkazov, čo pritom v posudzovanom prípade tvorilo jadro podaného dovolania.

38. Z uvedených dôvodov dovolací súd uzatvára, že dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP nebol žalobcom vymedzený spôsobom uvedeným v § 431 až § 435 CSP. Absenciu takej náležitosti považuje CSP za dôvod pre odmietnutie dovolania.

39. So zreteľom na uvedené dovolací súd dovolanie žalobcu v časti, v ktorej namietal vady zmätočnosti podľa § 420 písm. e) a § 420 písm. f) CSP odmietol podľa § 447 písm. c) CSP ako dovolanie, ktoré smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné, a v časti, v ktorej namietal nesprávne právne posúdenie veci v zmysle § 421 ods. 1 písm. b) CSP, odmietol podľa § 447 písm. f) CSP ako dovolanie, ktoré nie je odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi.

40. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

41. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.